

Fastställd 2012-12-10

Verksamhetsplan 2013

Inledning

Med 2013 går vi in i ett år som vi hoppas på kommer att präglas av fortsatt konsolidering av stiftelsens verksamhet. Konsolideringen påbörjades redan under 2012. Efter förhandlingar med Jamtlis huvudmän och förda diskussioner med staten har vi nu har en relativt tryggad ekonomisk situation, som gör det möjligt att bevara alla museets verksamheter fram till och med 2015. Genombrottet för driften av Jamtli Historieland som temapark sommaren 2012 har dessutom skapat en god grund för de delar av stiftelsens kommersiella verksamheter som är konkurrensutsatta (butik, vandrarhem med flera).

Konsolidering betyder absolut inte att allting ska stå still! Snarare vill vi i styrelse, ledning och med all personal arbeta med att hålla utvecklingskursen i de redan bestämda riktningarna och med de resurser som är avsatta för detta. Det innebär i all sin enkelhet att Jamtli blir lite mindre flexibelt och inte kan förväntas att kunna springa på större nya uppdrag helt så enkelt som tidigare. Å andra sidan innebär det också att vi får lite större säkerhet för ramarna till det redan planerade arbetet och därmed större trygghet för både finansiärer och stiftelsen. Anledningen till nödvändigheten av denna utveckling är naturligtvis den ekonomiska utvecklingen i samhället sedan 2008 som också sätter sina spår hos oss.

Medan 2012 blev kronan på verket efter Jamtli Historielands utveckling med betydande investeringar de senaste 4-5 åren, så blir 2013 året där vi går igång med att undersöka förutsättningarna att förstärka våra insatser i regionen. Ambitionen är att utveckla ett par kulturarvsanläggningar som i vår bedömning lyfter sig väsentligt över lokalt intresse. Tillsammans med Strömsunds kommun och Ströms hembygdsförening ska vi se på utvecklingsförutsättningarna och potentialen i Ströms hembygdsgård. På samma sätt ska vi samarbeta med Krokoms kommun och Ytteråns hembygdsförening och se på Mus-Olles museum. Förebilden till samarbetet och stiftelsen Jamtlis engagemang finns i Härjedalens Fjällmuseum och Teknikland där Jamtli har gjort sina kompetenser tillgängliga för samarbetspartners utan att riskera stiftelsens övriga verksamhet. Med Jamtlis nya organisation från 2013 förväntar vi oss dessutom att det ska bli möjligt att skapa fler regionala initiativ samtidigt som uppdragsverksamheten effektiviseras.

På andra sidan av konsolideringen väntar nästa stora utvecklingsprojekt. Satsningar på samarbetet med Nationalmuseum går in i en ny fas under 2013. En arbetsgrupp tillsatt av styrelsen arbetar med förankring av planerna för etableringen av Nationalmuseum Norr inom en femårsperiod. Samtidigt prioriterar Jamtli i sin verksamhet att ha klassiska konstutställningar varje sommar samt att utveckla relationen till kollegerna i Stockholm. För vår egen besöksanläggning ska 2013 i övrigt vara ett år med en serie av mindre men väsentliga nyheter. Vi förväntar under året få en dansbana på plats, ett ånglok placerat vid vår station samt inte minst en 1920-talsbuss som ska erbjuda transportmöjlighet på området för våra besökare. Dessutom ska basutställningarna gås genom och friskas upp eftersom de nu är upp mot 17 år gamla.

Henrik Zipsane
Landsantikvarie

Verksamhetsplanens förutsättningar

Huvudmannadirektiven och Jamtlis strategiplan för perioden 2011-2014 är grunden för föreliggande verksamhetsplan. Avsikten är att planera och genomföra Jamtlis verksamhet så att målen i huvudmannadirektiven och i strategiplanen uppnås.

I framtagandet av denna verksamhetsplan har följande förutsättningar varit grundläggande:

- museet ska verka under inflytande av växande europeisering och gränslöshet
- museet ska förstärka sin varumärkesprofil
- för museet är livslångt lärande det centrala i verksamheten, med barn och barn tillsammans med vuxna som särskilt prioriterade målgrupper
- museet är av väsentlig betydelse för den regionala utvecklingen genom besöksanläggningens attraktionskraft
- museet ska präglas av smidighet, delaktighet, kompetens och effektivitet
- museet har tillräckliga resurser och prioriterar att bli ekonomiskt starkare

Överordnad vision i strategiplanen 2011-2014

Jamtli är en europeisk förebild när det gäller kulturarvens roll i regional utveckling.

Programförklaring i strategiplanen 2011-2014

Jamtli är ett regionalt museum som dokumenterar och forskar om kulturarv, bevarar och förvaltar kulturarv samt brukar och sprider kulturarv.

Jamtli implementerar i alla led europeiska policys kring klimatmedvetenhet, hållbar tillväxt, social sammanhållning, demokrati och livslångt lärande.

Verksamhetsplan 2013

1. förstärka rollen som regional resurs och samarbetspartner för livslångt lärande, social inkludering och andra utvecklingsfrågor

a) Jamtli utvecklar minst tre kulturarvpedagogiska program för seniorer med inriktning på medborgarskap, hälsa och kreativitet

Under 2013 fortsätter det svensk-norska minnesstimuleringsprojekt som pågår med hjälp av utvecklingsmedel från EU:s utvecklingsfond och landstinget. Under året genomförs särskilda utbildningsinsatser i länet. Möjligheter till fortsatt verksamhet efter projektavslut undersöks.

After Work-programmen för dem som är daglediga fortsätter i samarbete med Landsarkivet och Föreningsarkivet.

Jamtli undersöker tillsammans med KFS möjligheterna att genomföra ett projekt inom Life long learning, för att utveckla och tillvarata kunskaper och erfarenheter för Jamtlianställda som är 55 +. Syftet är att stimulera till förlängt arbetsliv.

b) Jamtli formaliserar ett partnerskap för praktisk kulturarvpedagogisk utveckling med en skola i Östersunds kommun och en skola i regionen

Jamtli fortsätter att samverka med skolor som kan fungera som referenslärare/klasser till Jamtli.

Skapande skola fortsätter och omfattar nu också förskoleklass. Jamtli erbjuder programmet "På flykt" till åk 9, "Energikampen" till åk 6, ett berättarprogram till åk 2 och ett Fortidsläger till åk 3-4. För de yngsta finns tidsresor som ett nytt erbjudande. Under hösten medverkar Jamtli i den årliga utbudsdagen tillsammans med övriga kulturinstitutioner i länet.

Jamtli arbetar för att genom Länstrafiken kunna fortsätta att erbjuda fria bussresor för länets skolklasser till Jamtlis skolprogram.

Nya pedagogiska program för skolor utvecklas i anslutning till de tillfälliga utställningarna "Kretshopp", "Anna Odell" och "Fyra årstider".

c) Jamtli driver minst två nya utvecklingsprojekt med socialt inkluderande kulturarvpedagogik innan utgången av 2014

Under 2013 fortsätter det svensk-norska minnesstimuleringsprojekt som pågår med hjälp av utvecklingsmedel från EU:s utvecklingsfond och landstinget. Under året genomförs särskilda utbildningsinsatser i länet. Under året undersöks möjligheter till fortsatt verksamhet efter projektavslut.

Vi undersöker möjligheterna att, med verksamhet i Uppsala som förebild, skapa en "SFI-förskola" med medel från Europeiska Integrationsfonden eller Europeiska flyktingfonden.

Jordbrukssektionen fortsätter samarbetet med patienter som rehabiliteras efter psykisk sjukdom.

Jamtli fortsätter att erbjuda lärlings- och praktikplatser.

Öppethus-dagar genomförs under året för både sarskolan och äldreomsorgen.

För att ytterligare kvalitetssäkra utveckling av pedagogiska program kommer Jamtli under 2013 att fortsätta använda *Generic Learning Outcomes*-metoden.

Arbetet med en policy för passiv/kompletteringsinsamling med ett tydligt inkluderande fokus fortsätter under år 2013. Riktade kompletteringsinsamlingar av rekvisitaobjekt för såväl "Det moderna samhället" som för övriga miljöer inom Historielandsområdet kommer att genomföras alternativt förberedas. Detta innefattar vidare betraktat även det långsiktiga arbetet med en bevarandeplan rörande samlingarnas samtliga materialkategorier.

Kulturarvs-IT:s verksamhet fortgår och bidrar till både social inkludering och regional utveckling, vid sidan av de goda resultat för föremålsregistrering/digitalisering som detta arbete innebär för museet internt.

Museiledningens och sektionsledarnas kompetenser utvecklas bland annat genom studiebesök, med målsättningen att Jamtli ännu bättre ska kunna leva upp till rollen som regional resurs.

Om de ekonomiska förutsättningarna ges i regeringens vår- och/eller höstbudget, genomförs ett Leanprojekt inom avdelningen för Samlingar och kulturmiljö i syfte att skapa bättre arbetsmiljö.

Möjligheterna att certifiera Jamtli som CSR-företag (Corporate social responsibility) undersöks.

d) Jamtli har senast 2012 ett webbaserat lärandeprogram som tar sin utgångspunkt i samlingar. Senast 2014 är två sådana program etablerade och har 1000 besök i månaden

Skolan erbjuds via webben tillgång till det självgående arkivpedagogiska programmet "På upptäcktsfärd i det digitala arkivet".

Lärandeprogrammet om Döda fallet uppdateras och marknadsförs.

Den interaktiva kursen "Varsamt", som riktar sig till unga hantverkare, färdigställs inom projektet Husnyckeln. Kursen kommer också att finnas tillgänglig för allmänheten via en länk från Jamtlis hemsida.

Finansiering söks för att kunna utveckla hemsidan kring Jämtlandsskåp. Som ett första steg i detta projekt används Jamtlis hemsida för kunskapsspridning och övrig förmedling kring Jämtlandsskåp (exempelvis form, stil, definitioner, historik och biografi). Text och fotografier publiceras och sidan kommer successivt att fyllas på. Ur detta arbete skall ett större projekt formuleras och externa medel sökas.

e) senast 2014 är Jamtli involverat i minst fyra strategiska satsningar baserade på kulturmiljö, och tre av dessa omsluter minst 500 000 kr

Jamtli försöker etablera och driva ett FOU-projekt om offentligt byggande under 1900-talet, med särskilt fokus på interiörer, konstnärlig utsmyckning och trädgårdar.

2. i växande omfattning ingå i och ta ledningsansvar för europeiskt arbete

a) varje avdelning ingår kontinuerligt i minst ett EU-projekt med samarbetspartners i andra europeiska länder

Under 2013 fortsätter det svensk-norska minnesstimuleringsprojekt som pågår med hjälp av utvecklingsmedel från EU:s utvecklingsfond och landstinget. Under året genomförs särskilda utbildningsinsatser i länet. Möjligheter till fortsatt verksamhet efter projektavslut undersöks.

Jamtli följer utvecklingen av *eupeana.eu*, liksom samlingswebbsområdet i övrigt. Utredning av databasbyte sammanhänger med detta och följer även den europeiska utvecklingen.

b) minst 1 gång/år skapar Jamtli förutsättningar för att en annan regional aktör kan vara ledande i ett europeiskt projekt

Jamtli driver tillsammans med Naboer AB (projektägare) och Åre, Levanger, Verdalen, Tydal, Trondheim, Holtålen, Stjørdal och Meråker kommuner samt Sör-Trøndelags fylkeskommune och Nord-Trøndelags fylkeskommune Interregprojektet "En karolinerförening mot vision 2018". Projektet skall skapa en jämt-tröndersk karolinerförening som i framtiden kan förvalta och koordinera verksamheten inom nätverket Armfeldts Karoliner som funnits i över 20 år. Föreningen ska ta över det långsiktiga hanteringsansvaret för befintlig infrastruktur, involvera ungdomar och skola, ta fram en ny informationsstrategi med sikte på 2018 samt genomföra aktiviteter riktade mot skola, turism, studiecirkel med mera.

Under 2013 genomförs en opinionsundersökning om jämtarnas och härjedalingarnas inställning till EU.

c) de av Jamtlis och NCK:s europeiska projekt som omsätter mer än 1 miljon kronor har ekonomisk bärkraft att helt täcka de reella overhead- och utvecklingskostnaderna

Jamtli (projektledare) driver tillsammans med Sör-Trøndelags Fylkeskommune interregprojektet Husnyckeln som handlar om byggnader och värdeskapande kring byggnader.

Övriga projekt som Jamtli tidigare varit involverat i via NCK, återfinns från 2013 i NCK:s verksamhetsplan.

d) Jamtli lämnar årligen in minst en större ansökan, på 1 miljon kronor eller mera, till de regionala strukturfonderna

Under 2013 undersöks möjligheten att skapa ett interreg-projekt om effekten av regionala kulturinstitutioner.

e) senast 2014 finansieras totalt en administrativ experttjänst av EU-medel, och en halv tjänst av intäkter från följeforskning

Projektet Kulturarvets hantverk är med och finansierar en administrativ experttjänst på Jamtli.

3. uppnå varaktigt högre besöks- och brukartal och stärka de kommersiella effekterna

a) från och med sommaren 2012 har Jamtli 100 000 besök och genererar 3,5 miljoner kronor i entréintäkter under perioden juni-augusti

Historielandsområdet underhålls och kvalitetssäkras och området presenteras liksom 2012 i stor skala med även obemannade hus öppna för besök. En del populära programinslag från tidigare somrar återupplivas.

Basutställningarna underhålls och kvalitetssäkras inför sommarsäsongen.

En 1920-talsbuss har renoverats och tar med besökarna på bussturer under Historielandssäsongen.

En dansbana byggs nedanför Hov och levandegörs under sommaren.

Jamtlis kyrka får en predikstol. Programaktiviteter under söndagarna lyfter fram den.

Ett ånglok placeras på perrongen bortom Järnvägsleken.

Jamtli skapar en rondellutsmyckning som ökar medvetenheten om Jamtli.

Jamtli tar fram plan för skulpturpark vid Jamtli och första skulpturerna finns på plats under försommaren.

Midsommarfirandet erbjuds även i år utanför Historielandssäsongen till det lägre entrépriset på 60 kr/vuxen.

En kändis bjuds in att för 1-2 dagar bli aktör på Jamtli liksom under tidigare år.

Övriga insatser som förväntas bidra till att öka Jamtlis besökstal under året:

Utställningar och arrangemang:

16 december 2012 – 31 mars 2013
Kretshopp

27 januari – 28 april
Anna Odell

28 april – 10 november
De fyra årstiderna

18 – 19 maj
Jamtli Vårmarknad

26 maj – 8 september
Dödens design

6 juni
Nationaldagsfirande

21 juni
Midsommarfirande

22 juni – 18 augusti
Jamtli Historieland

8 september
Jamtlidagen

29 september 2013 – 19 januari 2014
Samisk samtidskonst

6 – 8 december
Jamtli Julmarknad

15 december 2013 – 27 april 2014
Osynlig

Utställningen De fyra årstiderna som visas i samverkan med Nationalmuseum innefattar också en tematisk genomgång av Jamtlis konstsamling, ur vilken verk kommer att inkluderas i utställningen.

Särskilda insatser görs för att behålla den nya, högre nivån av sålda årskort. Årskortsinnehavarna ska också känna sig uppmärksammade och få fler förmåner än tidigare.

Inför sommarsäsongen samarbetar Jamtli med JHT och Destination Östersund/Turistbyrån för att få maximal effekt av sina marknadsföringsmedel.

Jamtli går med i nyhetsplattformen My Newsdesk för bättre spridning av museets pressmeddelanden.

Jamtli ingår i minst tre erbjudanden hos andra researrangörer eller boendeanläggningar inför sommarsäsongen.

Efter överenskommelse med Östersunds kommun kan Jamtli introducera fritt inträde för alla pensionärer under Tisdagsdax och alla pensionärers dag sommaren 2013!

Det fortlöpande arbetet med att genomföra en uppgradering av fastlagd tillgänglighetsplan fortskrider. 2013 kommer bemötandeutbildning av frontpersonalen att prioriteras.

Jamtli varumärkesplattform uppdateras och skyltningen på området ses över.

Tillfälliga utställningar med basen i fotosamlingarna visas i Gamla museets trapphall.

b) senast 2014 har Jamtli på nätet minst 1 000 000 besökare/år, och en e-handelslösning är etablerad

Statistikverktygen för hemsidan ses över för att säkerställa att vi får korrekta siffror.

Jamtli ökar deltagandet i sociala medier i syfte att få ökad trafik till hemsidan.

Skolan erbjuds via webben tillgång till det självgående arkivpedagogiska programmet ”På upptäcktsfärd i det digitala arkivet”.

Bildarkivet på hemsidan behåller sin attraktionskraft och sin aktualitet genom att nytt material tillförs varje månad.

En e-handelslösning tas fram för bildarkivet på hemsidan.

En webbaserad interaktiv utbildning i varsamhet gentemot det byggda kulturarvet lanseras och inriktas i första hand mot unga hantverkare.

Kunskap kring museisamlingarna tillförs successivt hemsidan, vilket också innebär ett tillgängliggörande av samlingarna.

Digitaliseringen av biblioteksbeståndet i Book-IT fortgår och beräknas vara slutfört vid innevarande strategiplanperiods slut, år 2014.

c) omsättningen på de kommersiella bokningarna ökar med 20% under perioden

Särskilda marknadsföringsinsatser görs kring Jamtlis kyrka, utställningen Fyra årstider samt Det moderna samhället 1975.

Ökad marknadsföring av Jamtlis säljbara program görs via våra och restaurangens besökare.

Historieland ser över möjligheten att öka försäljningen med särskild tanke på Fotoateljén och kioskerna och ser om det går att involvera bildbyrån i efterbeställningarna.

d) omsättningen i kafé och restaurang ökar med 5% årligen

Restaurang Hov AB ökar sin omsättning med 5%.

e) Senast 2014 når Jamtli genom rådgivning, kurser, föredrag och liknande minst 10 000 människor i länet årligen

Insatser görs för att sprida Jamtlis pedagogiska metoder och särskilda tidsresemotodik genom kurser, föredrag och studiebesök.

Jamtli funktion som regional resurs i samlings- och föremålsärenden för hela länet innefattar även under år 2013 rådgivning och konkret utbildning i dessa frågor inkluderande databasen Sofie.

Som ett led i kunskapspridning i kulturmiljövård genomförs ett antal kursdagar riktade mot bygglovshandläggare i Nordens gröna bälte.

En webbaserad interaktiv utbildning i varsamhet gentemot det byggda kulturarvet lanseras och inriktas i första hand mot unga hantverkare.

Föreläsningar i bebyggelsehistoria genomförs för Palmcrantzskolans byggelever och Mittuniversitetet.

En kurs i arkeologi anordnas tillsammans med Birka folkhögskola.

Jamtli arkeologer och byggnadsantikvarier fortsätter sin nära samverkan med enskilda och offentliga aktörer i länets kommuner.

Med medborgarperspektivet i fokus förbereds flytten av Jamtlis arkiv och biblioteks expedition till Landsarkivets lokaler. Det innefattar såväl en nära samverkan med ÖLA och FAJ som ett uppordnande av de egna samlingarna, översyn av söksystemen och såvida de ekonomiska resurserna det tillåter registrering av arkivinhåll i en databas.

Museets depositioner av i första hand konst ur samlingarna fortsätter att inventeras. En större ny deposition för Länsresidenset förbereds i samverkan med Länsstyrelsen och Statens konstråd.

Arbetet med en tematisk ”highlights”-publikation rörande textilsamlingarna låg pga 70-talsprojektet nere under år 2012. Det fortsätter under år 2013. Externa medel har erhållits för tryckning av en publikation. Arbetet bidrar självfallet också till kunskapsuppbyggnaden kring textilsamlingarna och sker i nära samverkan med ämnesansvarig.

Studiebesök och visningar på Havremagasinet, i Arkiv och Bibliotek samt i Ellens hus fortgår. Om resurserna det tillåter ökas informationsspridningen.

4. bedriva ett klimat- och miljöarbete som uppmärksammas av omvärlden

a) senast 2014 är Jamtli miljöcertifierat

Jordbrukssektionen tillämpar till absolut övervägande del mekanisk ogräsbekämpning samt ekologisk odling.

Under 2013 skall planen mot miljöcertifiering att fortgå. De två systemen som är aktuella är EMAS och ISO 14001.

En miljöstation ska byggas i anslutning till selkammaren vilket kommer att underlätta arbetet att bli miljöcertifierade.

b) senast 2014 har Jamtlis totala elförbrukning minskat med 15% i relation till befintligt fastighetsbestånd 2010, och all el som köps in är miljöcertifierad

Under året görs en utredning av vad Jamtli kan åstadkomma för att med bibehållen kvalitet och belysningseffekt få mer energieffektiv och driftekonomisk belysning.

All el som köps in från Jämtkraft är miljöcertifierad och märkt med Svenska naturskyddsföreningens märke för bra val.

Under hösten 2013 deltar Jamtli i en stor och viktig upphandling av el, som utförs genom kommunens upphandlingskontor.

c) alla Jamtlis fordon ska vara miljöklassade och minst två av dem ska vara eldrivna

Fordonsparken skall moderniseras med miljöfordon och 1 nytt elfordon skall införskaffas. Sponsoravtal har redan resulterat i att ett elfordon finns på plats under 2012 och att ett levereras våren 2013.

d) Jamtli utvecklar och driver från 2011 1 st och från 2014 minst 2 st pedagogiska program på tema miljö/hållbar utveckling

Energikampen genomförs våren 2011 med alla elever i åk 6 i Östersunds kommun.

Utställningen ”Kretshopp” behandlar problematiken kring det moderna samhällets och en hållbar utveckling och kommer att erbjuda skolprogram för olika åldrar på temat.

Under året påbörjas arbetet med att planera ett nytt pedagogiskt program för familjer på temat hållbar utveckling som kan genomföras 2014.

e) senast 2014 är Jamtlis miljöarbete uppmärksammat genom minst tio olika reportage i medier utanför länet

Särskilda pressinsatser görs med anledning av 1920-talsbussen, Barnens Energilek och samarbetet med Polaris elbilar.

5. sätta fokus på det moderna samhällets kulturarv

a) Jamtli bygger en 1970-talsmiljö som invigs sommaren 2012

Det som inte blev riktigt färdigställt i 70-talets olika miljöer färdigställs.

b) en insamlings- och bevarandeplan för modernt kulturarv skapas

Riktade insamlingar av rekvisita för ”Det moderna samhället” genomförs för att komplettera miljöerna samt för att långsiktigt kunna hålla miljöerna intakta. Även övriga miljöer inom Historieland är i behov av kompletteringsinsamling av rekvisita, varför sådana förbereds och successivt genomförs.

c) minst fem dokumentations- och forskningsprojekt om modern tid genomförs under perioden

Om medel från RAÄ beviljas kommer projektet ”Innerum och uterum. Konstnärlig miljögestaltning i Jämtlands län” att genomföras.

Förberedelserna inför utställningen ”Osynlig(-t)” medför en inventering och granskning av de egna samlingarna ur ett utanförskapsperspektiv. Arbetet skall självfallet dokumenteras och kan vid sidan av utställningen också ligga till grund för ett större arbete rörande museisamlingars kulturella innehåll.

Under 2013 genomförs en opinionsundersökning om jämtarnas och härjedalingarnas inställning till EU.

d) det moderna samhällets historia lyfts fram i minst två utställningar

Utställningarna ”Anna Odell” och ”Samisk samtidskonst” lyfter fram den moderna konsten.

Utställningen ”Kretshopp” behandlar problematiken kring det moderna samhället och en hållbar utveckling

Utställningens ”Dödens design” lyfter fram det moderna samhällets förhållande till döden och ansluter här till Jämtens 2013 som har temat På liv och död.

Installationen ”Alla världens dagar!” i museet uppdateras under 2013 och en manual eller automatisering för uppdatering tas fram.

e) Jamtli har senast 2014 blivit uppmärksammat i Sverige och internationellt för sitt arbete med det moderna samhällets kulturarv

Pressarbetet kring ”Det moderna samhället 1975” förnyas och förmeras med hjälp av deltagande i plattformen My Newsdesk.

”Det moderna samhället 1975” uppmärksammas i minst två utländska tidningar.

Jamtli's entrépolicy omtalas i minst tre olika sammanhang utanför länet.

Härjedalens Fjällmuseum AB Verksamhetsplan 2013

Inledning

Härjedalens Fjällmuseum AB driver en kulturhistorisk besöksanläggning i Funäsdalen. Härjedalens Fjällmuseum ska ge upplevelser baserade på kulturarvspedagogisk verksamhet: arkeologisk, kulturhistorisk och konsthistorisk utveckling i Härjedalens kommun. Anläggningen omfattar en modern museibyggning och den angränsande fornminnesparken. Fjällmuseet har som mål att årligen locka minst 20 000 besökare till utställningar, aktiviteter och evenemang. Målgruppen är främst barnfamiljer och men alla besökare med intresse för Härjedalens historia eller populärkultur ska känna sig välkomna. Verksamheten ska vara levande, överraskande och angelägen för alla. Bolaget har som uppgift att skapa och erbjuda upplevelser knutna till besöksanläggningen i samverkan med ideella krafter och andra aktörer. Härjedalens Fjällmuseum ska också erbjuda antikvariskt sakkunskap och stöd över hela Härjedalens kommun genom förordnad kommunantikvarie.

Stärka bolagets självfinansiering genom högre besökstal och försäljning

Basutställningen. I Fjällmuseet visar fortsättningsvis området unika samlingar under grundtema: sydsamer, bruksarbetare och bönder. Guidade turer genomförs regelbundet eller anordnas efter bokningar och anpassas enligt önskemål. Utställningstexterna är också tillgängliga på olika språk. Under 2013 ska ett förslag i syfte att förstärka basutställningens arkeologiska del tas fram.

Lekstugan. Genom barnens egen entré 'den hemliga gången' kommer barnen till museets säter. Där kan de med hjälp av personal och rekvisita träffa småfolket, klä sig som man gjorde förr, mjölka kor och getter, kärna smör eller fiska i den lilla tjärnen. Under 2013 ska bidrag sökas för att förnya utbudet av rekvisita som nu har använts i 13 år.

Tillfälliga utställningar. Men början 2013 är museets nya infrastruktur för att producera tillfälliga utställningar på plats. Framgent räknas investeringen leda till lägre kostnad och produktionstid samt ökad kvalitet. De tillfälliga utställningarna produceras med utgångspunkt i museets lokala samlingar men ska också rymma utblickande och jämförande perspektiv. Det lokala kulturarvet ska användas för att ge besökaren perspektiv på sin samtid och vara informativa och angelägna.

Monter, bild och ljud system startas med en utställning om traditionellt hantverk som ställs mot det moderna konsumtionssamhällets problem.

Bildspelsvisningar. I museets hörsal har investeringar gjorts för att göra bildspelsvisningarna interaktiva och inte kräva personalinsatser vid språkval etc. Under 2013 planeras tillägg i systemet för besöksintroduktion. Ett bildspelsstöd för de museivårdar som tar emot större bussgrupper i museets hörsal.

Bildspelen som visas 2013 är *Landskapet som Gud gömde*. Bildspelet om natur och växter i Härjedalen. *Jämtland – Härjedalen 100 år på 10 minuter*. Stora historiska händelser under 1900-talet. *Samerna i södra Sapmi. De åtta årstidernas folk*. Om samernas vandring i renens spår från kalvningsland till vinterbetesland.

Fjällmuseets Café- Gästis. Ska fortsätta att arbeta med de inköpsrutiner som i stort sett halverat inköpskostnaderna under 2012. Interiören ska förstärkas något genom inköp av serveringsmaterial eller byte till mer kongeniala alternativ som är tillgängliga. Tonvikten ska ligga på hembakt och lokal livsmedelsproduktion.

Butik. Fjällmuseets butiksetablering i entrén ska fortsätta. Strävan är att hålla ned sortimentet till förmån för kvalitet och anknytning till tillfälliga utställningar. En enklare webb baserad handel ska lanseras under året.

Visningsbunkrar i Funäsdalen. Är ett pågående projekt som omsluter 260tkr och innefattar såväl utställningsproduktion som fysiskt tillgängliggörande av fornminnesparken som helhet. Under 2013 breddas Fjällmuseets utbud med ett beredskapstema via två visningsbunkrar. I en av dessa bildar motståndsmannen Fritjov Saelens allegoriska barnböcker ett familjevänligt och spännande tema som samtidigt exemplifierar hur kultur och mentalitet också är ett av krigets slagfält. Det mentalitetshistoriska temat fortsätter i ytterligare en bunker där propaganda, att välja sida och rädslan över både globala och lokala händelser gestaltas.

Marknadsföringen fortsätter genom lokal affischering och annonsering inom kommunen. Fjällmuseet tillhandahåller infomaterial att sätta i hotell och stugbyars informationssystem. Kostsamma annonsplatser i branschtidningar ersätts med personliga kontakter. Norska sidan ska prioriteras särskilt under 2013.

Marknadsföringsarbetet ska intensifieras under våren 2013 för att lyfta museets satsningar i fornminnesparkens bunkrar. Parallellt ska också museets café marknadsföras ytterligare.

Under verksamhetsåret ska museet initiera ett samarbete där museet ingår som en del i ett resepaket tillsammans med andra aktörer som hotell, restaurang och andra besöksmål.

Under verksamhetsåret inleds arbetet med att ta fram en mångårig folder som beskriver och säljer anläggningen.

Våffelservering i fornminnesparken. Under vårvintern 2013 erbjuds intresserade att inkomma med anbud att arrendera serveringen i fornminnesparken under sommarsäsongen.

Entréfunktion. Ett förslag på gemensam entréfunktion vid besöksanläggningen, dvs. museibygnad och fornminnespark har tagits fram och beräknas kosta 0,5 milj +/- 20 procent. Under 2013 ska förslaget ställas till fastighetsägare och innevarande hyresgäst.

Stärka rollen som regional kulturarvsresurs och samarbetspartner

Personal. Härjedalens Fjällmuseum är ett besöks- och kunskapsföretag som är beroende av medarbetarnas motivation och kreativitet. Strävan är att erbjuda attraktiva arbetsuppgifter, med högt ställda krav, till kompetenta medarbetare.

Under januari 2013 avslutas rekryteringen av en heltidstjänst som museipedagog vid Härjedalens Fjällmuseum. Tjänsten kommer att utvecklas med stöd från Jamtli.

Kortare vidareutbildningar i ekonomi, webbpublicering, bemötande och föremålsvård ska genomföras verksamhetsåret.

Kulturarvspedagogik. Fjällmuseets pedagogiska verksamhet ska utvecklas långsiktigt genom samarbete med Jamtli. Den tidigare skolverksamheten och samarbeten med kommunens skolor ska både fördjupas och formaliseras.

Förvärv och samlingsvård. Under 2013 ska en insamlingspolicy vara fastställd. Museet ska också framgent komma tillrätta med de brister som ackumulerats i den nya museibygnaden, med tonvikt på märkning och registrering. Lampor för produktfotografering anskaffas för att påskynda arbetet.

Hemsidan ska fortsatt vara en marknadsföringsyta där aktuella arrangemang, öppettider och utbud redovisas. Ett långsiktigt mål är att utveckla den till en kunskapsresurs för Härjedalens kulturarv.

Projekt. Fjällmuseet ska söka externa medel för minst tre utvecklingsprojekt under perioden. Minst ett av dessa ska involvera en extern samarbetspartner. Museets pågående projektdeltagande i Kulturarvets hantverk (interreg) och visningsbunkrar i Funäsdalen (Lst och HK) avslutas under verksamhetsåret.

Relationer som ska vårdas särskilt är de med Norsk Kulturminnesfond, Bäckedals Folkhögskola och Rörosmuseet.

Kommunantikvarie. Fjällmuseets VD arbetar till 25 procent som kommunantikvarie i Härjedalens Kommun. Detta innefattar också fortsättningsvis löpande kontakt med HK miljö- och byggavdelning i exploateringsfrågor. Detta sker ofta dialog med Jamtli och Länsstyrelsen. Kommunantikvarien bidrar material och sakkunskap där det efterfrågas. Det har tidigare rört projekt med syfte att marknadsföra, utveckla besöksmål eller formge inredning i turistanläggningar. Arbetet avrapporteras löpande till bolagets styrelse och ska präglas av långsiktigt hållbara och vetenskapligt korrekta framställningar.

BILAGA 2 TEKNIKLAND AB

Förslag till verksamhetsplan

Teknikland AB

VDs förslag till mål och verksamhetsplan under förutsättning att det nya bolaget startar sin verksamhet 2013 med samtliga ägare.

Teknikland ägs av

1.1 Stiftelsen Jamtli	("Jamtli")
1.2 Militärmuseiföreningen i Jämtlands län	("Milmus")
1.3 Jemtlands Veteranbilkлубb	("JV BK")
1.4 Svensk Flyghistorisk förening i Jämtland	("SFF")
1.5 Östersunds Flygklubb	("ÖFK")

Verksamhet

- Teknikland bedriver utåtriktad museiverksamhet i huvudsak genom utställningar, aktiviteter och evenemang.
- Tekniklands grundbudskap är teknik- och försvarshistoria i vid bemärkelse.
- Verksamheten ska ha sin utgångspunkt i ägarföreningarnas samlingar och medlemmarnas kunskaper.
- Tekniklands huvudsakliga målgrupp är familjer med barn, föräldrar, mor- och farföräldrar.
- Teknikland stärker sin roll i Sverige och Europa genom att aktivt delta i relaterade nätverk.
- Teknikland bedriver fastighetsskötsel på fastigheterna Optand 12:2 och Optand 3:18.
- Teknikland bedriver i viss mån inåtriktad museiverksamhet som till exempel föremålsvård och dokumentation. Teknikland stödjer i mån av resurser sådan verksamhet hos ägarföreningar och andra aktörer med relaterad verksamhet i regionen.

Vision

Teknikland är Europas modigaste och mest visionära teknik- och militärmuseum.

Mål

Teknikland är ett modernt besöksmål med betoning på aktiviteter. Teknikland arbetar visionärt, målmedvetet strategiskt och kreativt.

Teknikland prioriterar den utåtriktade verksamheten.
Teknikland bevarar och förmedlar grundbudskapet genom att

- Attrahera fler besökare
- Samarbeta framgångsrikt
- Växa ekonomiskt och personellt

Följande verksamhet föreslås för 2013:

Längre öppettider

Öppet för bokade grupper 1 april – 31 oktober
Öppet för allmänheten varje söndag 1 april till 30 oktober,
Öppet för allmänheten alla dagar 15 juni – 18 augusti

Evenemang

Nyinvigning 15 juni – Samarbete med ägarföreningar och Optands byalag
Springmeet – Samarbete med JVBK
Trafikdag – Samarbete med NTF, Motormännen, Trafikverket
Flygfältets dag – Samarbete med Jämtlandsflyg
Försvarets dag – Samarbete med försvarsmakten.

Utställningar

Fortsatt visning av spionutställning i Garnisonen.
Fortsatt visning av utställningar i Flyg o Lotta.
Utveckling av mobförrådsmuseet.
Utställning om radioapparatens historia i Garaget.
Utställning av kommunens omtalade bussar i kallhallen i Garaget.

Utveckling av utomhusområdet

Asfaltering och lampor planeras färdigställas på området.
Prunkande växtlighet – arbetsdagar för medlemmar i syfte att snygga till utomhusområdet.
Två nya lekmiljöer – Gungbräda med flygplan och karusell med veteranbilar.
Förbättring av sandlådan – inköp av nya leksaker samt leksaksgrävare med myntinkast.

Pedagogisk utveckling

Under sommarsäsongen

Mer och bättre agerande på området, personal och guider ska vara klädda i tidsenlig klädsel.
Barnvisningar varje dag.
Skattjakt – utveckling av skattkarta.
Orientering – tidtagning och start av personal.
Allmän visning för vuxna en dag per vecka under säsong.

Utanför ordinarie öppetsäsong

april – juni samt augusti – oktober
Erbjudande om skolvisningar
Erbjudande om företagspaket – visning, pistolskytte, middag
Föredrag varje söndag
Teknikverkstad som lovaktivitet.

Planeringsarbete för kommande verksamhet.

Beredskapstid i Jämtland och Härjedalen – Dokumentationsarbete som planeras resultera i utställning och publikation.

Våldtäkt som vapen – vandringsutställning och evenemang som planeras öppna hösten 2014.

2012-11-27 Lowissa Mannerheim

*BILAGA 3 The Nordic Centre of Heritage Learning & Creativity AB
Förslag till verksamhetsplan*

NCK Verksamhetsplan 2013

Målbild:

NCK ska vara det naturliga första valet när kulturarvssektorn i Norden och Baltikum letar kompetens och erfarenhet kring kulturarvspedagogiska frågor. NCK ska själv ha centrala kompetenser för att leva upp till de flestas förväntningar samt ha ett sådant kontaktnät i Norden, Europa samt internationellt inom såväl arkiv- som musei-, konst och universitetsvärlden att man kan skapa de partnerskap och konsortier som är nödvändiga för att leda det kulturarvspedagogiska verksamhetsfältet framåt.

Mål

1. NCK ska etablera sitt varumärke och bli känt i hela Norden

a. NCK deltar i olika nätverk och samverkar med olika organisationer

- NCK samarbetar med sin referensgrupp
- NCK samarbetar med RSM angående kulturarvspedagogik
- NCK deltar i EARLALLs arbete
- NCK deltar i Culture Action Europes arbete
- NCK deltar i NEMOs arbete
- NCK håller kontakten med Observatory PASCAL
- NCK fortsätter att vara aktiva i samtalsgruppen kring kulturarvspedagogik på RSM:s hemsida

b. NCK ordnar kurser och konferenser inom det kulturarvspedagogiska fältet

- En Vårkonferens på temat *Att omforma världen* anordnas i februari
- Ett seminarium anordnas i samband med referensgruppens möte i november
- Kursen *Kulturarvspedagogik och utveckling* hålls för masterstudenter från NTNU och andra intresserade
- Ett möte arrangeras i februari för de museipedagogiska föreningarna i Norden

c. NCK utvecklar sitt kommunikationsarbete

- Under 2013 ser NCK över sina kommunikationskanaler med speciellt fokus på hemsidan och skapar en kommunikationsstrategi för framtiden

- En enhetlighet skapas i sättet vi kommunicerar på avseende logga, användande av typsnitt, power point-mall med mera för att avsändaren lätt ska kunna kännas igen

- NCK experimenterar med formerna för att få ägarna att känna att de får mervärde för att de är ägare

d. NCK delar årligen ut ett pedagogiskt pris

- marknadsföringen av priset ses över för att undersöka om mer uppmärksamhet kan skapas kring detta.

2. NCK ska bidra till forskning och utveckling inom det kulturarvspedagogiska området på såväl regional som nationell, nordisk och europeisk nivå.

a. NCK arbetar med projekt inriktade på praxis och lärande

- NCK driver interregprojektet *Kulturarvets hantverk* tillsammans med Träakademien, Fjällmuseet, Sverresborg, Rörosmuseum, Museet kystens arv och Museet midt. Projektet handlar om att sprida kunskap om och skapa kurser kring kulturhistoriskt hantverk.

- NCK driver projektet *Skolan och museerna* tillsammans med Malmö museer, Kalmar läns museum, Sörmlands museum, Historiska museet, Jamtli, Linnéuniversitetet. Projektet handlar om att genom användandet av GLO analysera barns/ungdomars lärande inom skapande skola samt vilken effekt skapande skola har på museerna.

- NCK driver nätverksprojektet *Kulturarv och lärande*. Nätverkets representanter kommer från museer, arkiv och universitet i Norden och Baltikum och har en strategisk överblick över kulturarvspedagogikens ställning i de nordiska/baltiska länderna. Projektet handlar om att utveckla kulturarvsinstitutioner till att bli mer av lärandeinstitutioner genom gränsöverskridande samarbeten.

- NCK driver projektet *Implementing Heritage Learning Outcomes (HLO)* tillsammans med Jamtli, Danish School of Education, Aalborg Stadsarkiv, Helsinki stadsmuseum, Nationalarkivet på Island, Lithuanian Open Air Museum och Riksarkivet i Norge. Projektet handlar om att implementera HLO som en strategisk metod för att utarbeta lärandeinsatser inom arkiv och museum.

b. NCK arbetar med policy-inriktade projekt

- NCK driver fram till projektslut projektet One Step Ahead tillsammans med Toscana, Wales, Baskien, Baden-Württemberg och Steiermark. Projektet handlar om att skapa policyrekommendationer avseende ungdomspolitik.

- NCK medverkar i projektet The Learning Museum som syftar till att bygga ett nätverk av museer för utbyte och samverkan avseende livslångt lärande och att skapa uppmärksamhet kring lärande på museer på en europeisk nivå. NCK leder arbetsgruppen om den äldre befolkningen och lärande.

- NCK genomför en museipedagogisk undersökning i Norge och ett annat nordiskt-baltiskt land

c. NCK arbetar för att skapa publikationer och att få sina projektresultat publicerade

- Inom projektet Kulturarvets hantverk skapas en publikation
- OSA-projektet kommer att publicera en slutrapport innehållande policyrekommendationer
- En publikation skapas i samverkan med Jamtli förlag utifrån den konferens som LEM och Earllall höll i oktober 2012.
- En konferensrapport skapas efter vårkonferensen *Att omforma världen*.

e. NCK skapar nya projekt

- NCK undersöker möjligheter för att söka projekt om den åldrande befolkningen och livslångt lärande inom ramen för Earllalls arbetsgrupp
- Samtal förs för att tillsammans med en regional part (utbildningsförvaltning, skola) kunna delta i ett comenius regio-projekt med Belgien.
- NCK fortsätter arbeta för att få till en museipedagogisk fortbildning
- För att få en mer dynamisk miljö bjuder NCK in forskare att tillbringa tid hos NCK.
- Ett interreg initieringsprojekt söks på temat "Regional Impact of Heritage Institutions"
- I samarbete med Linnéuniversitetet och Århus universitet arbetar NCK på en ansökan om "Cultural Heritage as a tool for improved health and quality of life among senior citizens"

3. NCK ska senast 2015 ha ett ekonomiskt överskott på 10% att reinvestera i verksamheten

a. Kostnader för kontorslokaler, data, ekonomiadministration m.fl. OH-kostnader inkluderas alltid i projektansökningarna.

b. NCK utvecklar kurser och föreläsningar som har kostnadstäckning och som från 2015 ger vinst

- Under 2013 inventeras vilka kurser och föreläsningar som är möjliga att erbjuda och beräkningar görs för prissättning av dessa.

c. NCK åtar sig konsultuppdrag inom det kulturarvspedagogiska området

- Under 2013 undersöks vilken typ av uppdrag NCK har kapacitet att åta sig, vilken efterfrågan som finns samt hur detta ska marknadsföras och organiseras.